

19. Ismertesse

a) a szállítási, a fuvarozási és az adásvételi szerződésekre vonatkozó szabályokat!

A szállítási szerződés a termékforgalom egyik szerződésfajtája, amelynek tárgya a szállító által előállított vagy beszerzett termékek szállítására vállalt kötelezettség. Szállítási szerződés alapján a szállító köteles a szerződésben meghatározott dolgot a kikötött későbbi időpontban vagy időszakban a megrendelőnek átadni, a megrendelő pedig köteles a dolgot átvenni és az árát megfizetni. Jogi értelemben tulajdonátruházás (dologátruházás) történik. A tulajdonjog átszállása és a kárveszélyviselés átszállása is a dologátadással következik be. Ez a szerződéstípus az adásvétel fogalmkörébe tartozik, az adásvételi szerződés önálló, nevesített, határidős alakzata. A szállítási szerződés alanyai a megrendelő és a szállító, további lényeges tartalmi eleme a szerződés tárgyának meghatározása mennyiség, minőség, választék szerint, a teljesítés idejének (időpontjának vagy időszakának) és az ellenszolgáltatásnak (az áru, a termék ára, ellenértékének) a meghatározása

Fuvarozási szerződés alapján a fuvarozó díjazás ellenében köteles a küldeményt rendeltetési helyére továbbítani és a címzettnek kiszolgáltatni. A szerződés a fuvarozás elvállalásával jön létre. Jogszabály kimondja, hogy a küldemény átvétele jelenti a fuvarozás elvállalását, így a szerződés ráutaló magatartással jön létre. Ha a szerződő felek a fuvarozásról fuvarlevelet állítanak ki, a fuvarlevél bizonyítja a fuvarozási szerződés létrejöttét, illetőleg a küldemény átvételét. Az átvétel napja az a nap, amelyen a fuvarlevelet a fuvarozó aláírta. Jogszabály a fuvarlevél meghatározott

alakban és tartalommal történő kiállítását kötelezővé teheti. A feladó kívánságára a fuvarozó köteles a fuvarlevél általa aláírt másodpéldányát a feladónak átadni vagy a küldemény átvételéről elismervényt adni.

Adásvételi szerződés alapján az eladó köteles a dolog tulajdonát a vevőre átruházni és a dolgot a vevő birtokába bocsátani, a vevő pedig köteles a vételárát megfizetni és a dolgot átvenni (visszterhes szerződés). Eszerint az eladót a dolog tulajdonjogának átruházása és birtokának átengedése, a vevőt a vételár megfizetése és a dolog átvétele mint főkötelezettség terheli. Az adásvétel fogalmi eleme, hogy az eladó a dolog tulajdonjogát pénz ellenében ruházza át a vevőre. A szerződésben további, ún. mellékkötelezettségek is szerepelnek. A vevő a dolog átvételével, ingatlan

adásvétele esetén az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéssel válik tulajdonossá. Az adásvételnek tárgya lehet minden forgalomképes dolog.

b) a beruházások megvalósítása érdekében kötendő szerződések szerződésstratégiájának kialakítását, a megköthető szerződés típusokat!

Az optimális szerződésstratégia kialakítása a szerződéstípus és az elszámolási mód oly módon történő megválasztását jelenti, hogy azok megfeleljenek a létesítmény és a megvalósítás körülményeinek, a beruházó célkitűzéseinek és a szervezeti adottságainak, miközben a megvalósulás kockázatait saját eszköztárával az adott feltételrendszerben a minimumra csökkenti. Az optimális szerződésstratégiát kialakító módszer alkalmazásánál célszerű kiindulópont lehet az adott létesítmény fizikai megvalósítására jellemző tevékenységek közötti kapcsolatok és bizonytalanságok feltárása, elemzése.

A tevékenységek közötti kapcsolatok a cél szerint elemmezve lehetnek:

Reciprok kapcsolat, Technológiai kapcsolat, Skálakapcsolat:

A szerződés típusai

Tradicionális típusú szerződés:

A fizikai megvalósítás tradicionális megközelítése azt jelenti, hogy a tervezés és a kivitelezés tevékenységei elkülönülnek, vagyis a beruházó a tervezésre és a kivitelezésre egymástól független közreműködőkkel köt megállapodást, így a tervező és a kivitelező között szerződéses kapcsolat nem jön létre. A tradicionális szerződés jellegzetességei: a beruházó számára hátrányos az, hogy a megvalósítás teljes egészéért, komplexitásáért ő vállal felelősséget, míg a többi résztvevő csak a saját tevékenységének terjedelméig viseli azt. További hátránya e szerződésnek, hogy a tervező és a kivitelező között nem alakul ki olyan kapcsolat, amelyen keresztül a tervező figyelembe vehetné a megvalósíthatóság speciális szempontjait.

Kulcsrakész típusú szerződés

A kulcsrakész modell klasszikus: a szerződések e típusa esetében a beruházó egyetlen vállalkozóval, a kulcsrakész fővállalkozóval köt egyetlen szerződést a létesítmény komplett fizikai megvalósítására. Ez azt jelenti, hogy a beruházóval szemben egyetlen szervezet vállal egyszemélyi oszthatatlan felelősséget a megvalósítás egészéért.

Ennek a szerződésmodellnek az előnye, hogy egyszerű és közvetlen kapcsolattartás alakul ki a beruházó és a kulcsrakész fővállalkozó között, és az alapvető szerződéses kapcsolatok átfedik az alapvető információs kapcsolatokat. A beruházónak nincs szüksége a létesítmény megvalósításához kötődő nagy szervezetre, ami költségmegtakarítás számára. A létesítmény megvalósítása gyorsabbá válik azáltal, hogy a tervezés és a fizikai megvalósítás összhangban van, így ez a két munkafolyamat átfedéssel valósulhat meg. A beruházó számára további előnyt jelent az, hogy nem ő vállal felelősséget a megvalósításért, a kulcsrakész vállalkozó viszont garanciát vállal munkájára.

Félig kulcsrakész modell, Termék a kézben modell, Profit a kézben modell,

Menedzsmentszerződés

E szerződéstípus kialakításakor az a célkitűzés játszott szerepet, hogy az előző típusok hátrányait kiküszöböljék, előnyeit pedig hasznosítsák. A cél olyan szerződéstípus létrehozása volt, amely biztosítja a tervezés és a kivitelezés közötti koordinációs kapcsolatot, és ezzel egy időben a beruházónak nagyobb mértékű ellenőrzési és irányítási lehetőséget biztosít. Ezeket a célokat egy olyan szerződéstípussal valósították meg, amelyben a beruházó egy beruházásszervezésre, -vezetésre és -irányításra szakosodott, ún. menedzsmentvállalkozót bíz meg arra, hogy az biztosítsa az összehangolt tervezést és kivitelezést.